

85H-1

7 71

VANGJUSH TH. ZIKO



KËN GË
PËR
D U A R T

20

2

448-151

TIRANË, 1959

8P.1.883-1

20

2

173-176

8A-1

21, 65



Vangjush Thoma Ziko lindi në Korçë më 1931 në familjen e një zanatçiu orëndreqës. Shkollën e mesme e kreu në gjimnazin e Korçës.

Ka filluar të shkruajë e të botojë vjersha ndër organe të ndryshme që nga viti 1950. Ka marrë pjesë me brigadat vullnetare të rinisë në ndërtimin e hekurudhës Durrës-Tiranë.

Në vitin 1956 mbaroi studimet në Institutin e letërsisë «A. M. Gerki» pranë Lidhjes së shkrimtarëve Sovjetikë në Moskë. Tani punon në Gjimnazin e Korçës «Raqi Qirinxhi» si pedagog.

891.983-1

Z 78

VANGJUSH TH. ZIKO

5
~~26046~~
14291

8A-1

Zi 65

SHTETI
GJIRKASTER

KENCE PER DUART

Ujersha

N.SH. Botimeve «Naim Frashëri»:
Tiranë 1959.

14

Redaktor: Drago Siliqi
Redaktor teknik: Pal Doçi. Piktur Fatmir Haxhija,
Korektore letrare: Donika Omari

Tirazhi 1500. Formati 70 x 100 1/32. Stash 2204-55.

Shtypur në NISH shtypshkronjave «Mihal Duri».

MONOLOGU IM

Kam një çerek shekulli që bredh
Përmbi dheun tem dhe faqe librash,
Kam mbi supet pluhur që ta hedh,
Kam në gjoks shkëndi dhe tinguj lyrash:

S'linda un' një dit' në socializëm,
Udhës jet' e re mua më gjeti
U mëkëmba n'odën me konizëm —
Hiri i kandilit mbi sup mbeti.

Dolla nga një rrug' e ngushtë fare
Ku shtëpitë shtrydhnin njëra tjetrën,
Me të errta perde në dritare,
Ku në katër mure mbyllnin jetën.

Dolla nga dyqan' i zanatçiu
Ku ndërgegjja pranë kish gënjeshtren,
Dhe në shpirtn' e njomë prej të riu
Shkula atë gjeth që ndillte vjeshtën.

Dolla. . . Jo! Më nxori një kasnec,
(Po mos ish Ay-as unë s'qeshë);
Syt' Ay m'i hapi, më tha: — Ec!
Që njeri mos kthehet — thur ti vjershë.

VËSHTRIM I DËSHMORIT

Nurja pse është' nxehur shumë,
Fjalët rëndë pse i shkojnë,
Pse me grusht e godet gjunë,
Sikur rreth nuk e dëgjojnë.
Flet për fenë, për namuzë,
Se këshilla keq po rrejnë.
— . . . : Malësisë dhe në Gurzë
Vajzat pragon s'kapërxejnë! . . . :

Ç'po ja pret ajo syzeza,
Që si prushi syt' i digjen.
Bën ta ndalë nëno-zeza:
«Heshtë» bijë, moj Saide!»

Mos iu tremb, nëno; asaj:
O sa mirë është matë:
— Dhashë fjalën, do ta mbaj;
Për dy ditë nisem, tatë!

— Ej; këtu kush kumandon!
Guralia është gjallë! —
Grusht' i tija e rrëzon
Bijën, njomzen nëpër shkallë. . . :

* * *

. . . : S'e zë gjumi Guralinë,
Nuk gjen vënd për të pushuar;
Po e mat me hap shtëpinë
Vetull-rëndë, sy-lëshuar.
Dhe afrohet Nure plaku
Të shikoj' resmen e djalit
Dhe afrohet pas oxhakut,

Po e dobët drit' e ballit;
Shkund kandilin e venitur,
Po e zbehtë drit' e vajit.

Thua djali flet pa pritur:
«Ajo shkon për dritë Matit!»
Hedh me ngulm vështrimn' i ati z
Drejt në sytë e ushtarit:
— Po zakonet që të parit?!: : :

Djali flet e nuk flet dot,
Se është' tretur tash sa mot;
Po vështrim' i tija flet,
Po vështrimi shpirtin vret. z

RROGA E PARË

Neta sot qe e gëzuar.
Teto viti e kuptoi:
Dera jasht' u hap nxituar
Zilka ethshëm tingëlloi.
Neta vinte gjithnjë fshehur
Si një foshnjëzë fajtoe,
Dhe i lutesh të mos bjerë
Asaj zilkës shamatore.
Ajo sot u fut rrëmbyer,
Ja kish nderë flokët erës,
Përmbi faqet i qe kthyer
Ngjyra rozë e pranverës.
Zemra rrihte si e pirë,
Sytë lehtë kishin qarë,
Prapa grushtat e dërsirë
Fshihnin rrogënë e parë.

Neta ishte çupë fshati
 Rritur varfër, pa kimet;
 As e pyetën: iu hodh shtati,
 E martuan në qytet. . :
 Burri pinte shumë, dëndur,
 Dorën e kish plumb të rëndë;
 Dhe zakon e kishte bërë
 Gjithnjë zërin lart ta ngrërë:
 «Ti zanat e punë s'di,
 Ja këtu, këtu më rri! .»
 (Edhe dorën tërë lesh
 Prapa zverkut e pëlciste)
 Matej Neta që t'i thesh:
 «Unë dua, po. . » — Ja priste:
 «Ti, e dyta shterpë je;
 Vit i dyt' — fëmijë s'ke!»
 Neta hiqej zvarrë-zvarrë
 E i puthte këmbën, gjunë:
 — Ku të shkoj e zeza unë,
 Mbamë, mbamë hyzmeqare!

Eh, moj Net' e 'gjora Neta,
 Kaq' e egër qënka jeta?
 Vallë fjala drejt e thotë:
 «Fati thyhetë si gotë».

Fryu e lagur er' e {Kreshtës
 Gurët, xhamet i spërkati,
 Dhe s'pushoi shiu i vjeshtës
 Gjer ku soste udh' e fshatit.
 Po më kot Neta u lag,
 Kot trokiti mu në portë,
 Nuk e la të shkel' në prag

Ky babai kokëfortë.
Ay plakës i dha shqelmin
E rrëzoi nëpër shkallë.
Bubullima mbyti helmin,
Lotët, lutjet dhe çdo fjalë

Ra e ra shiu i vjeshtës
Prroi i vogël u bë det,
Solli ujra larg prej {Kreshtës
Preu rrugën për qytet:
O ti lumë, lum' i vogël,
Kaq i turbull pse po vjen?
Vallë kaqë baltë lanë
Shekujt përmbi vëndin tem!.
Pse ja rreh, ti, pulpët Netës
Pse e shtyn, ti, me rrëmbim,
Nuk e sheh fytyrn' e zbehtë
Ja errsoi një mendim?.
Shëmbi gurët, shkuli shelgjet,
Mbushi gropat, mbushi pellgjet!
Zgjatni degët dushqe, ferra,
Se po mbytet Net' e mjera!.

Në qytet po kthehej turni
Nga fabrika; dhe puntorët,
Gra e çupa shpejt u turrën
Nëpër rrugën më tërthore.
Aty ndodhi dhe një plakë,
Tetó Viti duarhekur,
Ajo Netën zu për krahu
Dhe e nxori gjysmë vdekur.

* * *

Neta sot qe e gëzuar.
Teto Viti e kuptoi:
Dera jasht' u hap nxituar,
Zilka ethshëm tingëlloi.
Neta vinte gjithnjë fshehur
Si një foshnjëzë fajtore,
Dhe i lutshe të mos bjerë
Asaj zilkës shamatore.
Ajo sot u fut rrëmbyer,
Ja kish nderë flokët erës,
Përmbi faqet i qe kthyer
Ngjyra rozë e pranverës.
Zemra rrihte si e pirë,
Sytë lehtë kishin qarë,
Prapa grushtat e dërsirë
Fshihnin rrogënë e parë:

Teto Viti fort e puthi,
Sikur ta kish çupë vetë,
Dhe me zemër i uroi
Lumturi të ket' në jetë.